

Ιερά Μονή Νεάμτς το μεγαλύτερο πνευματικό και πολιτιστικό κέντρο της Ρουμανίας

[Πατριαρχία](#) / [Πατριαρχείο Ρουμανίας](#)



Εύρίσκεται 16 χιλιόμετρα μακριά από την κοντινότερη πόλη Τίργκου, μέσα σ' ένα εύρυ λεκανοπέδιο. Είναι τό όνομαστότερο καί πλέον ξακουστό μοναστήρι τῆς Ρουμανίας, τό όποϊον άπετέλεσε άπό τήν έποχή τῆς ιδρύσεώς του μέχρι σήμερα τό μεγαλύτερο μοναστικό, πολιτιστικό καί πνευματικό κέντρο.

Ἡ μοναχική ζωή στην Ρουμανία μέ τό κοινοβιακό σύστημα ζωῆς έγινε, όπως είδαμε, γνωστή μέ τόν έρχομό άπό τό Ἅγιον Ὅρος τοῦ άγίου Νικοδήμου Τισμάνα. Μαθηταί αὐτοῦ πού επέστρεψαν μαζί άπό τόν Ἄθωνα ἦταν καί οἱ ὄσοι Σωφρόνιος, Ποιμῆν, Σιλουανός, οἱ ὄποιοι μέ τήν εύλογία τοῦ Γέροντός των, κατευθύνθη-καν στην Μολδαβία. Ἐκεῖ, κατά τά ἔτη 1392-1402 έχρημάτισαν σέ μικρά χρονικά διαστήματα ἡγούμενοι στην μονή Νεάμτς.

Ἡ ιστορία ιδρύσεώς της δέν έχει πολλά άκριβῆ άποδεικτικά στοιχεῖα. Οἱ περισσότεροι έρευνηταί καταλήγουν στό συμπέρασμα ὅτι εἶναι έργο τοῦ ἡγεμόνος Πέτρου Μουσάτ τοῦ Α'. Πρῶτος ἡσυχαστής πού κατώκησε σ' αὐτό τό μέρος, ιδρύοντας ἡσυχαστική έστία, ἦταν ὁ ὄσιος ιερομόναχος Γερμανός.

Στήν νεότητά του άσκήθηκε στό Ἅγιον Ὅρος, κατόπιν επέστρεψε μέ μαθητάς στην πατρίδα του, ὅπου ίδρυσε αὐτή τήν έστία γενόμενος ἡγούμενος καί έχων στην συνοδεία του 40 μαθητάς.

Αὐτό τό ἡσυχαστικό κέντρο έβοήθησε καί έέπρoίκισε μέ πολλά ὑποστατικά ὁ Πέτρος Μουσάτ καί ἔτσι συγκροτήθηκε τό μοναστήρι Νεάμτς, κατά τίς άρχές τοῦ 14ου αἰῶνος.

Ἄπό εκείνη τήν έποχή ἡ μονή Νεάμτς άναδείχθηκε μεγάλη μοναστηριακή Λαύρα, πού ἡ δόξα της κορυφώθηκε μέ τήν παρουσία τοῦ ὀσίου Παΐσιου Βελιτσικόβσκυ κατά τόν 18ο αἰῶνα. Αὐτός ὁ ἡγούμενος έφθασε νά έχη περί τούς 800 μαθητάς, προερχομένους, ά-πό τήν Ρουμανία, Ἑλλάδα, Σερβία, Βουλγαρία καί Ρωσία.

Τό κολοσσιαῖο έργο τῶν μεταφράσεων, πατερικῶν, λειτουργικῶν καί ιστορικῶν συγγραμμάτων άπό τήν έλληνική κυρίως γλῶσσα στην ρουμανική, έγινε προπαντός σ' αὐτή τήν Μονή. Καί μέχρι σήμερα διατηρεῖται ὑπερσύγχρονο τυπογραφεῖο για

τίς έκδοτικές ανάγκες τῆς Μητροπόλεως Μολδαβίας. Σχολές καλλιγραφίας, ζωγραφικῆς, διακοσμήσεως βιβλίων καί ἄλλες προσέφεραν τούς καρπούς των στούς παρελθόντας αἰῶνας γιά τήν στερέωσι καί διάδοσι τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καί ζωῆς στήν Ρουμανία.

Πολλοί ἡγεμόνες πού διακρίθηκαν γιά τόν ἔνθεο ζῆλο τους στά ἀνακαινιστικά καί κτιτορικά ἔργα τους, ἐβοήθησαν ποικιλοτρόπως καί τό μοναστήρι Νεάμτς. Ἡ σημερινή κεντρική ἐκκλησία πού τιμᾶται στήν Ἀνάληψι τοῦ Κυρίου μας, κτίσθηκε στά τέλη τοῦ 15ου αἰῶνος ὑπό τοῦ εὐσεβεστάτου ἡγεμόνος Μεγάλου Στεφάνου.

Ἄλλη μικρότερη ἐκκλησία εἶναι τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, τῆς ὁποίας εἶναι ἄγνωστος ὁ χρόνος ἰδρύσεώς της. Πάντως ὑπῆρχε τόν 14ον αἰῶνα. Ἡ ἐκκλησία τοῦ Κοιμητηρίου πού τιμᾶται στόν ἅγιο Ἰωάννη τόν Εὐαγγελιστή ἀναπαλαιώθηκε καί ἐσχάτως ἀγιογραφήθηκε μέ βυζαντινή νωπογραφία. Τό παρεκκλήσιο τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, πού εὐρίσκεται ἐντός τοῦ καμπαναριοῦ τῆς Μονῆς, ἰδρύθηκε τό 1818-23 μέ τήν εὐλογία τοῦ μητροπολίτου τῆς Μολδαβίας Βενιαμίν Κωστάκε.

Τό παρεκκλήσιο τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεο-τόκου εὐρίσκεται σφηνωμένο μεταξύ τῆς βιβλιοθήκης καί τῶν κελλίων τῆς ἀνατολικῆς πτέρυγος καί ὅλο αὐτό τό κτιριακό συγκρότημα εἶναι ἔργο τοῦ μητροπολίτου Βενιαμίν Κωστάκε (1809). Τό παρεκκλήσιο τοῦ ἁγίου Νεομάρτυρος Ἰωάννου εὐρίσκεται ἐνσωματωμένο στήν πτέρυγα τοῦ γηροκομείου, τό ὁποῖον εὐρίσκεται 400 μέτρα μακριά ἀπό τό μοναστήρι.

Μπαίνοντας κανεῖς στόν εὐρύ ἐξωτερικό χῶρο τῆς Μονῆς ἀντικρῦζει πολλά μεμονωμένα κτίρια, πού χρησιμοποιοῦνται γιά διάφορους σκοπούς. Αὐτά εἶναι:

α) Τό κτίριο ὅπου στεγάζεται ἡ γραμματεία τῆς Μονῆς, τό ταμεῖο, τά ἀρχεῖα, τό ἰατρεῖο καί τό φαρμακεῖο.

β) Ὁ οἶκος ἀναπαύσεως τοῦ ἐκάστοτε ἐρχομένου πατριάρχου ἢ μητροπολίτου. Εἶναι ἔργο τοῦ δευτέρου ρουμάνου πατριάρχου Νικοδήμου Μουντεάνου, πρῶην ἡγουμένου αὐτῆς τῆς Μονῆς,

γ) Τό Ἡγουμενεῖο. Εἶναι κτίριο πού ἰδρύθηκε ἀπό τόν ἀρχιμ. Νεονίλλο, ἡγούμενο τῆς Μονῆς, κατά τόν 19ον αἰῶνα καί ἀνακαινίσθηκε ἀπό τόν ἐπίσκοπο Νικόδημο,

δ) Τό παλαιό Ἡγουμενεῖο. Σήμερα χρησιμοποιεῖται ὡς ἐπίσημο ἀρχονταρῖκι γιά τούς ξένους.

ε) Τό ἀρχονταρῖκι γιά τούς ἐπισήμους, εἶναι κτίριο πού ἰδρύθηκε γι' αὐτόν τόν σκοπό τό 1954-55, στόν τόπο, πού παλαιότερα ὑπῆρχε τό γηροκομεῖο μέ παρεκκλήσιο τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος, τό ὁποῖον καταστράφηκε ἀπό πυρκαϊά τό 1862.

στ) Τό θεολογικό Σεμινάριο. Γιά πρώτη φορά ἰδρύθηκε ἀπό τόν ἡγούμενο Νεονίλλο, ἀλλά κάηκε ἀπό πυρκαϊά τό 1938. Ἐπιδιορθώθηκε, προστέθηκε ἀκόμη

Ένας ὄροφος καί ἀπό τό 1948 λειτουργεῖ ὡς θεολογικό σεμινάριο καί σχολή βυζαντινῆς μουσικῆς ὑπό τήν ἐποπτεία τοῦ ἐκάστοτε μητροπολίτου Μολδαβίας καί Σουτσεάβας.

Τό παρεκκλήσιο, ὅπου τελοῦνται οἱ ἀκολουθίες γιά τούς σπουδαστάς εἶναι τρισυπόστατο, δηλαδή τιμᾶται στήν μνήμη τριῶν Ἁγίων: τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος, τοῦ ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιασμένου καί τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν.

Ένα ἄλλο κυκλικό μεγαλοπρεπές οἰκοδόμημα πού ὁμοιάζει μέ τίς παγόδες τῶν θεοτήτων τῶν ἀνατολικῶν θρησκειῶν, εἶναι τό λεγόμενο Ἁγιασματάριο ἢ στήν ἀγιορείτικη ὀρολογία ὀνομάζεται φιάλη. Εὐρίσκεται πρό τῆς κυρίας εἰσόδου τῆς Μονῆς, ἔχει περί τά 20 παράθυρα, καταλήγει σέ βολβοειδή κορυφή καί ἔχει ὕψος περί τά 30 μέτρα.

Ἄρχισε ἡ κατασκευή του τό 1836 ὑπό τοῦ ἡγουμένου Μαρδαρίου καί ἐτελείωσε τό 1847 ὑπό τοῦ ἡγουμένου Νεονίλλου. Ἐσωτερικά ἀγιογραφήθηκε μέ βυζαντινή ἀγιογραφία (νωπογραφία) τό 1974-77.

Ἡ κεντρική ἐκκλησία τῆς Μονῆς εἶναι σπουδαῖο ἀντιπροσωπευτικό μνημεῖο ντόπιας ἀρχιτεκτονικῆς τέχνης καί ἀποτελεῖ σύνθεσι βυζαντινοῦ, δυτικοῦ καί μολδοβεάνικου στύλ. Παλαιότερες μαρτυρίες ἀναφέρουν ὅτι ἦταν ἐξωτερικά ἀγιογραφημένα.

Σήμερα διατηρεῖ μόνο τήν ἐσωτερική ἀγιογραφία, ἐνῶ ἐξωτερικά ἀναπαλαιώθηκε τό 1960 καί διαφαίνονται ζωηρά οἱ διάφοροι συμμετρικοί ἢ γεωμετρικοί σχηματισμοί τῶν τόξων, ἀετωμάτων, παραθύρων, κογχῶν καί ἀψίδων μέ τήν χρῆσι τῆς κεραμίδας.

Ἀριστερά τῆς κυρίας εἰσόδου τῆς ἐκκλησίας κρέμεται τό σήμαντρο σέ σχῆμα κεφαλῆς βοδιοῦ μέ ἡμικυκλικά κέρατα. Αὐτό ἦταν τό ἐθνικό σῆμα τῶν ἡγεμόνων τῆς Ρουμανίας, μέ τό ὁποῖο ἐκδηλωνόταν ἡ δύναμις τῶν ἡγεμόνων καί τοῦ στρατοῦ ἐναντίον τῶν διαφόρων ἐχθρῶν.

Ἡ ἐκκλησία διαχωρίζεται σέ ἐξωνάρθηκα, ἐσωνάρθηκα ἢ Λιτή, κυρίως ναό καί Ἱερό Βῆμα, ὡς συνήθως. Στόν ἐξωνάρθηκα, ἀριστερά καθώς μπαίνουμε, εὐρίσκονται κατά σειράν οἱ τάφοι ἐπτά ἡγουμένων τῆς Μονῆς, ἐνός μητροπολίτου τῆς Οὐγγροβλαχίας, ὀνόματι Καλλινίκου καί ἐνός ὑπουργοῦ τῶν παλαιῶν ἡγεμόνων, εὐεργέτου τῆς Μονῆς.

Πέριξ τῶν τοίχων σέ τρεῖς ἢ τέσσερις ἀλλεπάλληλες σειρές ἔχουν ἀγιογραφηθῆ ἄγιοι ἢ μαρτύρια ἀγίων πού περιέχονται στά συναξάρια ἀπό Μαρτίου ἕως καί Αὐγούστου. Στόν ἐσωνάρθηκα δεξιά εὐρίσκεται ὁ τάφος τοῦ ὁσίου Παΐσιου Βελιτσικόβσκυ, μεγάλου ἡγουμένου καί διδασκάλου τῆς νοερᾶς προσευχῆς, διοργανωτοῦ τοῦ κοινοβιακοῦ θεσμοῦ στήν Ρουμανία καί φορέως τῆς μοναχικῆς παραδόσεως καί ζωῆς, ὅπως αὐτή δημιουργήθηκε στό Ἅγιον Ὄρος καί τήν καθόλου Ἀνατολή.

Ἀριστερά εὐρίσκεται ὁ τάφος ἐνός ἀδελφοῦ τοῦ Μεγάλου Στεφάνου, εὐεργέτου τῆς Μονῆς ὑπό τό ὄνομα Στέφανος ὁ Β΄. Καί ἐδῶ πέριξ τοῦ ἐσωνάρθηκος, ἔχουν ἱστορηθῆ ἄγιοι ἢ σκηναί ἀπό τήν ζωή των ἀπό τό ὑπόλοιπο συναξάρι, δηλαδή ἀπό Σεπτεμβρίου μέχρι καί Φεβρουαρίου.

Ὁ κυρίως ναός εἶναι σχήματος σταυροῦ. Τό τέμπλο εἶναι σπανίας ξυλογλυπτιῆς τέχνης, ἔργο τοῦ 17ου αἰῶνος, ἐνῶ ἔμπροσθεν καί ἀριστερά αὐτοῦ εὐρίσκεται τό τιμιώτερο κειμήλιο τῆς Μονῆς, ἡ θαυματουργός Εἰκών τῆς Θεοτόκου Βρεφοκρατούσης.

Ὀνομάζεται Λυδιάνκα γιά δύο λόγους: Ἄφ' ἐνός, διότι εἶναι ἀντίγραφο ἄλλης εἰκόνας εὐρισκομένης στήν Λύδδα καί ἀφ' ἐτέρου διότι ὀπισθεν αὐτῆς ὑπάρχει ἡ εἰκών τοῦ ἀγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, τοῦ ὁποῦ ἄγια λείψανα καί μέγας ναός εὐρίσκονται στήν Λύδδα τῆς Παλαιστίνης, ἡ ὁποία ἦταν καί ἡ πατρίς του.

Ἀποτελεῖ δῶρο τοῦ βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος Μανουήλ Παλαιολόγου στόν ἡγεμόνα τῆς Μολδαβίας Ἀλέξανδρο τόν Καλόν (1400-1432). Καί οἱ δύο εἰκόνες εἶναι ἀργυροεπένδυτες ἀπό τόν καιρό ἡγουμενείας τοῦ ἀρχιμανδρίτου Νεονίλλου.

Στό ἀριστερό πόδι τοῦ ἀγίου Γεωργίου ὑπάρχει ἕνα τραῦμα, στό ὁποῖο εὐρίσκεται μπηγμένη μέσα ἡ μύτη σπαθιοῦ. Αὐτό ὑπενθυμίζει ἕνα θαῦμα τοῦ ἀγίου Γεωργίου, ἐναντίον τῆς εἰκόνας τοῦ ὁποῦ ἐπιτέθηκε ἕνας τούρκος μέ λύσσα γιά νά τήν καταστρέψη.

Τό ἀποτέλεσμα ἦταν συγκλονιστικό. Ἡ μύτη τοῦ σπαθιοῦ ἔσπασε καί ἔμεινε μέσα στό πόδι τοῦ Ἁγίου, αἷμα ἐκύλισε ἀπό τήν πληγή, ἐνῶ τοῦ τούρκου στρατιώτου παρέλυσαν τά χέρια καί τά πόδια.

Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Μονῆς περιέχει 15.000 βιβλία ἔντυπα, 550 χειρόγραφα καί ὀλίγους περγαμηνούς κώδικες. Ἀπό τά χειρόγραφα τά 216 εἶναι ρουμανικά, 29

σλαβωνικά και 39 ελληνικά. Τά παλαιότερα χειρόγραφα είναι του 14ου-15ου αιώνας, ενώ από τα έντυπα, μερικά και στην λατινική γλώσσα είναι του 16ου αιώνας, τά σλαβωνικά του 17ου και μέχρι 19ου και τά ελληνικά του 17ου-18ου αιώνας.

Τό μουσεΐο τῆς Μονῆς εἶναι ἐπίσης ἀξιόλογο. Διαφυλάσσονται ἀντικείμενα λατρείας, σταυροί, σκαλιστοί, ἐπίχρυσα ἀδαμαντοστόλιστα εὐαγγέλια, ἱερά καλύμματα, ἐπιτάφιοι, ἱερά ἄμφια, θυμιατήρια, ὅλα καλῶς τοποθετημένα σέ εἰδικές αἴθουσες καί βιτρίνες μέ τζάμι.

Ἐδῶ φυλάσσεται καί ἓνα σλαβορωσικό Εὐαγγέλιο τοῦ 1769 βάρους 35 κιλῶν, τό ὁποῖον χρησιμοποιοῦν μόνο στίς πανηγύρεις τῆς Μονῆς καί τό μεταφέρουν κατά τήν Μικρή Εἴσοδο τῆς Θείας Λειτουργίας δύο διάκονοι. Ἐξωτερικά εἶναι ἀργυροεπένδυτο, ἔχει στά τέσσερα ἄκρα τούς τέσσερεις εὐαγγελιστάς καί στό μέσον τόν Ἀναστάντα Κύριο.

Κατά τήν περίοδο ἡγουμενίας τοῦ ἐπισκόπου Νικοδήμου, ἐμόνασε σ' αὐτή τήν Μονή καί ὁ γνωστός πλέον στόν ἐλληνικό θρησκευόντα λαό, ὄσιος Ἰωάννης ὁ Χοζεβίτης. Ἐπί διετίαν ἐξήσκησε τό διακόνημα τοῦ βιβλιοθηκάρου καί συνδέθηκε ἀπό τότε μέ πνευματική φιλία μέ τόν ζῶντα ἀκόμη στήν ἴδια Μονή ἱερομόναχο Κλαύδιο, τόν ὁποῖον ἀναζητήσαμε καί εὐρήκαμε. Μένει σέ οἴκημα ἐκτός τῆς Μονῆς καί ἀσχολεῖται μέ τούς κήπους καί τά μελίσια.

Τοῦ ἐζητήσαμε νά γράψῃ τόν βίο τοῦ φίλου του πατρός Ἰωάννου, ὅπως ἐκεῖνος τόν ἐγνώρισε ἀπό δόκιμο ἀκόμη, ὅταν πρωτοῆλθε στήν Μονή. Πρός ἄφατον χαράν μας ἔφερε τρία τετράδια μέ γραμμένη ἀπό τόν ἴδιο τήν βιογραφία τοῦ ὀσίου Ἰωάννου, ὅπως ἐκεῖνος τόν ἐγνώρισε καί τόν ἔζησε περισσότερο ἀπό 10 χρόνια.

Ἡ βιογραφία αὐτή τοῦ Ὀσίου μεταφράσθηκε καί δημοσιεύθηκε στά ἐλληνικά στό βιβλίο τοῦ μακαριστοῦ π. Ἰωαννικίου Μπάλαν μέ τίτλο: «Πνευματικοί Διάλογοι μέ Ρουμάνους πατέρας».

Σήμερα ἡ Μονή εἶναι κοινόβιος, ὅπως ἦταν ἄλλωστε ἀνέκαθεν. Ἔχει 57 μοναχοὺς μέ ἡγούμενο τόν ἀρχιμανδρίτη Βανέδικτο. Ἐπιτελοῦνται καθημερινά ὅλες οἱ ἀκολουθίες καί ἡ Θεία Λειτουργία.

Ἡ Μονή συνδέεται συγκοινωνιακῶς δύο φορές τήν ἡμέρα μέ τήν πόλι Τίργκου τοῦ νομοῦ Νεάμτς, διότι μεταφέρονται οἱ ὑπάλληλοι τοῦ τυπογραφείου, οἱ καθηγηταί τοῦ θεολογικοῦ σεμιναρίου καί οἱ προσκυνηταί.

Ἐκτός αὐτῶν τῶν ἐκκλησιῶν ἡ Μονή ἔχει καί τρεῖς Σκήτες.

κείμενο:Μοναχού Δαμασκηνοῦ Γρηγοριάτου

```
<span data-mce-type="bookmark" style="display: inline-block; width: 0px; overflow: hidden; line-height: 0;" class="mce_SELRES_start"></span>
```